

Dekret
o oslavě
Panny Marie,
Matky církve,
ve všeobecném římském kalendáři

Prot. N. 10/18

Radostná úcta k Bohorodičce v církvi těchto časů nemohla při zamyšlení nad Kristovým tajemstvím a nad svou vlastní podstatou opominout onu Ženu (srov. Gal 4,4), totiž Pannu Marii, která je zároveň Matkou Kristovou i Matkou církve.

V chápání církve už tato myšlenka jakýmsi způsobem byla přítomna ve slovech, která dopředu vyslovili svatý Augustin a svatý Lev Veliký. První z nich totiž říká, že Maria je matkou Kristových údů, když svou láskou spolupracovala na tom, aby se v církvi rodili věřící; a když ten druhý říká, že narození Hlavy je také narozením Těla, ukazuje, že Maria je zároveň Matkou Krista, Syna Božího, i matkou údů mystického těla, tedy církve. Tyto úvahy vyplývají z Mariina božského mateřství a z jejího spojení s dílem Vykupitelovým, které vrcholí v hodině kříže.

Když totiž Matka stála u kříže (srov. Jan 19,25), slyšela závěť lásky svého Syna a přijala podle ní jako své děti všechny lidi, personifikované milovaným učedníkem, aby se znovu narodili k božskému životu. Začala něžně pečovat o církev, kterou Kristus zrodil na kříži, odevzdávaje Ducha. A na druhé straně v milovaném učedníkovi Kristus vyvolil všechny ostatní, aby byli zástupci jeho lásky k Matce. Svěřil jim ji, aby ji ctili synovskou láskou.

Jako těšitelka a učitelka rodící se církve tedy Maria přijala své mateřské úkoly ve večeradle a modlila se s apoštoly, kteří očekávali příchod Ducha Svatého (srov. Sk 1,14). V tomto smyslu poctila křesťanská zbožnost v průběhu staletí Marii různými tituly, které mají jaksi podobný význam — Matka učedníků, věrných, věřících, všech v Kristu znovuzrozených —, ale také titulem »Matka církve«, kterého se užívá jak v textech duchovních autorů, tak v textech magisteria, u Benedikta XIV. a Lva XIII.

Z toho je jasně zřejmé, na jakém základě blahoslavený papež Pavel VI. 21. listopadu 1964 na závěr třetího zasedání II. vatikánského koncilu prohlásil blahoslavenou Pannu Marii »Matkou církve, to znamená veškerého křesťanského lidu, jak věřících, tak pastýřů, kteří Marii nazývají láskyplnou Matkou«. Jeho záměrem bylo, »aby celý

křesťanský lid tímto velmi jemným titulem právě teď ještě více projevoval úctu k Boho-
rodičce«.

Během Svatého roku smíření (1975) proto Svatý stolec předložil votivní mši o Panně Marii, Matce církve, a tento formulář byl potom vložen do Římského misálu; udělil také svolení, aby byla invokace s tímto titulem zařazena do loreťanských litaní (1980) a vydal další formuláře ve Sbírce mší o Panně Marii (1986); některým národům, diecézím a řeholním rodinám, které o to žádaly, také dovolil, aby byla tato oslava zapsána do jejich partikulárního kalendáře.

Když papež František zvážil, jak může podpora této úcty dále prospět smyslu pro mateřství církve u pastýřů, řeholníků a věřících i opravdové mariánské zbožnosti, rozhodl, aby byla památka Panny Marie, Matky církve, zapsána do římského kalendáře na pondělí po slavnosti Seslání Ducha Svatého a aby byla každý rok slavena.

Slavení této památky nás povzbudí, abychom nad ní rozjímali — tedy abychom rozjímali nad tím, že křesťanský život, aby mohl růst, musí být zakotven v tajemství kříže, v Kristově oběti v eucharistické hostině, v Panně, která přináší oběť, Matce Vykupitelově i vykopených.

Novou památku bude zapotřebí vložit do všech kalendářů a liturgických knih pro slavení mše i liturgie hodin; liturgické texty, které se mají použít, jsou připojeny k tomuto dekretu — mají být péčí biskupských konferencí přeloženy, schváleny a po potvrzení tohoto dikasteria vydány.

Kde se oslava Panny Marie, Matky církve, koná podle náležitě schváleného partikulárního práva v jiný den a s vyšším stupněm slavení, může se slavit stejným způsobem i nadále.

Všechna ustanovení, která jsou s tímto v rozporu, ztrácejí platnost.

V sídle Kongregace pro bohoslužbu a svátosti dne 11. února 2018, o památce Panny Marie Lurdské.

ROBERT KARDINÁL SARAH
prefekt

✠ Arthur Roche
arcibiskup sekretář

CONGREGATIO DE CULTO DIVINO ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM

Adnexus decreto diei 11 Februarii 2018, Prot. N. 10/18

**Additiones in Libris liturgicis Ritus Romani
de memoria B. Mariæ Virginis Ecclesiæ Matris**

IN CALENDARIUM ROMANUM GENERALEM

IUNIUS

Feria II post Pentecosten

B. Mariæ Virginis Ecclesiæ Matris

Memoria

IN MISSALE ROMANUM

Feria II post Pentecosten

Beatæ Mariæ Virginis Ecclesiæ Matris

Memoria

Sumitur Missa de Beata Maria Ecclesiæ Matre (p. 1172).

IN ORDINEM LECTIONUM MISSÆ

Feria II post Pentecosten

572 bis **Beatæ Mariæ Virginis Ecclesiæ Matris**

LECTIO I

Gen 3, 9-15.20: «*Mater cunctorum viventium*»

[Postquam comédit Adam de ligno,] vocávit eum Dóminus Deus et dixit ei...
Versus 15b interpretari debet secundum hebraicam veritatem, ut in Nova Vulgata.

vel:

Act 1,12-14: «*Erant perseverantes in oratione cum Maria, matre Iesu*»

[Postquam assúptus est Iesus in cælum,] revérsi sunt apóstoli in Ierúsalem...

PS. RESP. **Ps 86 (87)**, 1-2. 3 et 5. 6-7
R/. (3): Gloriósa dicta sunt de te, cívitas Dei!

ALLEUIA O felix Virgo, quæ Dóminum genuísti;
o beáta Mater Ecclésiæ,
quæ in nobis foves Spíritum
Fílii tui Iesu Christi!

Evang. **Io 19**, 25-34: «*Ecce filius tuus. Ecce mater tua*»
In illo témpore: Stabant iuxta crucem Iesu ... et aqua.

IN LITURGIAM HORARUM

Feria II post Pentecosten

BEATÆ MARIÆ VIRGINIS, ECCLESIAE MATRIS

Memoria

Beatæ Mariæ Virgini tributus est titulus Matris Ecclesiæ, cum ipsa genuisset Christum, Ecclesiæ Caput, et redemptorum facta esset Mater antequam Filius in cruce emisisset spiritum. Beatus Paulus papa VI eandem appellationem sollemniter confirmavit in allocutione ad Patres Concilii Vaticani II, die 21 novembris 1964 habita atque statuit ut «suavissimo hoc nomine iam nunc universus christianus populus magis adhuc honorem Deiparæ» tribueret.

De Communi b. Mariæ Virginis: Liturgia Horarum III, præter sequentia.

Ad Officium lectionis

HYMNUS

O virgo mater, filia
tui beáta Fílii,
sublímis et humíllima
præ creatúris ómnibus,

Divíni tu consílii
fixus ab ævo términus,
tu decus et fastígium
natúræ nostræ máximum:

Quam sic prompsísti nóbilem,
ut summus eius cónditor
in ipsa per te fieret
arte miránda cónditus.

In útero virgíneo

amor revíxit ígneus,
cuius calóre gérminant
flores in terra cælici.

Patri sit et Paráclito
tuóque Nato glória,
cuius vocáris múnere
mater beáta Ecclésiæ.

LECTIO ALTERA

Ex Allocutióne beáti Pauli Sexti, papæ, tértia Sacrosáncti Concílii Vaticáni II período
exácta

(21 novembris 1964: AAS 56 [1964], 1015-1016)

Maria Mater Ecclesiæ

Arctas ratiónes considerántes, quibus María et Ecclésiá inter se coniungúntur, ad Beátæ Vírginis glóriam ad nostrúmque solácium, Mariám Sanctíssimam declarámus Matrem Ecclésiæ, hoc est totíus pópuli christiáni, tam fidélium quam Pastórum, qui eam Matrem amantíssimam appéllant; ac statuimus ut suavíssimo hoc nómine iam nunc univérsus christiánus pópulus magis adhuc honórem Deíparæ tríbuat eíque supplicatiónes adhíbeat.

De appellatióne ágitur, Venerábiles Fratres, christianórum pietáti haud insuéta; quin immo hoc potíssimum Matris nómine christifidéles et Ecclésiá univérsa Mariám invocáre præóptant. Hoc revéra nomen ad germánam Mariæ pietátis ratióne pertinet, cum in dignitáte ipsa, qua María útpote Mater Verbi Dei Incarnáti prædita est, firmiter innitátur.

Sicut enim divína Matérnitas causa est, cur María singuláres prorsus cum Christo ratiónes hábeat eadémque præsens adsit in humánæ salutis ópere a Christo Iesu perácto, ita páriter e divína Maternitáte præsertim eæ prófluunt ratiónes, quæ inter Mariám et Ecclésiám intercédunt; quandóquidem María Mater Christi est, qui statim ac in ipsíus virgináli útero humánam natúram assúpsit, sibi ut Cápiti adiúnxit Corpus suum mýsticum, quod est Ecclésiá. María igitur, útpote Mater Christi, Mater étiam fidélium ac Pastórum ómnium, scilicet Ecclésiæ, habénda est.

Hinc causa est, cur nos, licet indígnos, licet débiles, nihilóminus fidénti ánimo filiorúmque amóre flagrantes ad Eam óculos attollámus. Quæ olim Iesum, supérnæ grátiae fontem, nobis donávit, ipsa matérnam suam opem Ecclésiæ non afférre non potest, hoc præsertim témpore, quo Christi Sponsa alacrióre stúdio salutíferum suum munus explére conténdit.

Ad hanc autem fidúciam magis usque aléndam confirmandámque, Nobis suádent arcetíssima ea víncula, quæ inter hanc nostram cæléstem Matrem et humánum genus intercédunt. Etsi amplíssimis admirandisque donis a Deo cumuláta est, ut digna Mater Incarnáti Verbi efficerétur, nihilóminus María próxima nobis est. Sicut nos, et ipsa est Adæ filia, ac proptérea étiam nostra soror ob commúnem humánam natúram; quæ immúnis quidem fuit ab originária labe ob futúra Christi mérita, sed divínitus accéptis donis ipsa suæ ipsíus perféctæ fidei exémplum áddidit, ita ut evangélicum promereret præcónium: «Beáta, quæ credidisti».

In hac mortáli vita perféctam Christi discípuli formam expréssit, spéculum fuit ómnium virtútum, atque plene in suos réttulit mores beatitúdines illas, quæ a Christo Iesu prædicátæ fuérunt. Quo fit, ut Ecclésiá univérsa, dum multifórmem suam vitam

actuosámque suam navitátem éxplicat, a Deípara Vírgine absolutíssimum exéplum sumat, quo perfécte Christum imitári opórteat.

RESPONSORIUM

Cf. Lc 1, 35

R/. Spíritus Sanctus supervénit in Mariám: * Virtus Altíssimi obumbrávit eam.

V/. Iterum eam passiónis Fílii sui sóciam, ut redemptórum Matrem replévit: * Virtus Altíssimi.

Oratio, ut ad Laudes matutinas.

Ad Laudes matutinas

HYMNUS

Quæ caritátis fúlgidum
es astrum, Virgo, súperis,
spei nobis mortálibus
fons vivax es et prófluus.

Sic vales, celsa Dómina,
in Nati cor piíssimi,
ut qui fidénter póstulat,
per te secúrus ímpetret.

Opem tua benígnitas
non solum fert poscéntibus,
sed et libénter sáepius
precántum vota prævenit.

In te misericórdia,
in te magnificéntia;
tu bonitátis cúmulas
quicquid creáta póssident.

Patri sit et Paráclito
tuóque Nato glória,
cuius vocáris múnere
mater beáta Ecclésiæ.

Ad Benedictus, ant. Erant discípuli perseverántes unánimenter in oratióne, cum Mariá matre Iesu.

Oratio

Deus, misericordiárum Pater, cuius Unigénitus, cruci affixus, beátam Mariám Vírginem, Genetrícem suam, Matrem quoque nostram constitúit, concéde, quæsumus, ut, eius cooperánte caritáte, Ecclésia tua, in dies fecúndior, prolis sanctitáte exsúltet et in grémium suum cunctas áttrahat famílias populórum. Per Dóminum.

Ad Vesperas

HYMNUS

Virgo, mater Ecclésiæ,
ætérna porta glóriæ,
esto nobis refúgium
apud Patrem et Fílium.

Gloriósa Dei mater,
cuius Natus est ac pater,
ora pro nobis ómnibus,
qui memóriam ágimus.

Stella maris, lux refúlgens,
stirps regális, sancta parens,
roga Patrem et Fílium
ut det nobis Paráclitum.

Virgo clemens, virgo pia,
virgo dulcis, o María,
exáudi preces ómnium
ad te pie clamántium.

Funde preces tuo Nato,
crucifíxo, vulneráto,
pro nobis et flagelláto,
spinis puncto, felle potáto.

Alma mater summi regis,
lux et porta celsi cæli,
inclína te misérrimis
geméntibus cum lácrimis.

Patri sit et Paráclito
tuóque Nato glória,
cuius vocáris múnere
mater beáta Ecclésiæ.

Vel: Ave, maris stella.

Ad Magnificat, ant. Dixit Dóminus matri suæ: Múlier, ecce filius tuus. Ad discípulum autem: Ecce mater tua.

Oratio, ut ad Laudes matutinas.

IN MARTYROLOGIUM ROMANUM

Addi debet inter Elogia pro celebrationibus mobilibus:

10bis. *Feria II post Dominicam Pentecosten*

Memória beátæ Mariæ Virginis, Ecclésiæ Matris, a Christo discipulis suis commendatæ ut perseverantes in oratione Spiritui Sancto coóperent in Evangélium proclamandum.